

2017

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД-АНАЛИЗ

Димо Станчев

**Председател на Управителния съвет
на Българска асоциация по
психотерапия
за изборния период 2015г.-2018г.**

Доколкото очертаеният избран период 2015 – 2018 година за мен е и втори мандат като председател на УС, както и поради факта, че за основния състав на УС това също беше втори мандат – вкл. за секретаря и зам. председателите, то в този доклад-анализ ще се опитам не само да представя основните насоки от дейността на УС на БАП за тези последни три години, но и да очертая търсенията, лутанията, въпросите и постиженията, които считам че белязаха и двата ни мандата от 2012 до 2018г. и които се надявам, да могат да послужат като ориентири при планирането на дейността на новоизбрания УС.

- I. Съгласно приетия план и през този отчетен период Управителният съвет вложи усилията си основно във вътрешното организационно и професионално изграждане, утвърждаване и развитие на БАП.
  - 1) Цели - „Развитие и растеж чрез организационно изграждане и професионален диалог, основани на равнопоставеност и откритост”, на базата на „общосподелени организационни ценности“ (2015г.):
    - стабилност на организационната среда (чрез устойчива „редовност“);
    - равнопоставеност между участниците и модалностите;
    - стремеж към стимулиране и подобряване на професионалния диалог.
  - 2) Произтичащите от тези цели задачи, бяха свързани със стремежа ни асоциацията да продължи своето утвърждаване като:
    - форум за среща и обмен между практикуващи професионалисти;
    - форум за среща и обмен между модалности;
    - форум за изява и съпричастност на нови модалности;
    - форум за представяне и утвърждаване на добри практики и професионални стандарти;
    - форум за обединяване на различните професионални практики и стандарти по пътя към утвърждаването на единната психотерапевтична Професия.
  - 3) За реализацията на така формулираните цели и задачи, УС на БАП продължи да насочва усилията си към следните, процесно ориентирани, дейности:
    1. Редовно и навременно се провеждаха ежегодните ОС на БАП, разглеждани от нас по-скоро като форуми за професионална среща, с възможност за проговаряне на актуалното състояние на организацията; споделяне на главните акценти,

разпознати като приоритетни от УС и подпомагане координирането на общите ни усилия в така изведените насоки. На този принцип, се стремяхме Общите ни събрания да нямат само информативно-отчетен характер, а да имат свои специфични тематични „центрове“:

- 2017г. – Работа по създаване на единен регистър на обучителните институти към БАП;
- 2016г. - БАП - организационни предизвикателства и перспективи при стандартизация и акредитация на обученията по психотерапия;
- 2015г. – Преглед на приоритетите на УС през изтеклия тригодишен мандат, с очертаване на насоки за следващия изборен период 2015-2018г.;
- 2014г. – Принадлежност и професионален идентитет;
- 2013г. – Професионално представителство и професионална регламентация в БАП, с представяне на вижданията на УС за развитието на БАП през мандата 2012-2015г.

Предизвикателство: Пътят към изграждането на бъдещата камара на психотерапевтите в България постави по нов начин въпросът за ролята и личната съпричастност на психотерапевтите, вписани в Регистъра на БАП (представляващи, по същество, потенциалните бъдещи членове на камарата) и тяхното активно участие в организационния живот на асоциацията.

Възможност: По-активна работа и по-пряко взаимодействие между УС и психотерапевтите, вписани в Регистъра, като форма на тяхното въвличане в различните настоящи и бъдещи дейности на БАП – дискусиите на ОС, участие в работни групи, организационни и научни комисии и комитети и т.н., под координацията на УС.

2. Утвърди се ежегодното отбелязване на Деня на психотерапията - 23 Ноември и превръщането на този форум не само в споделено празнуване, но и в инициатива за преосмисляне и отличаване на добрите практики в нашата професия, посредством институцията на годишните номинации и награди. Отличени бяха:

- 2017г. – 3 български колеги; 1 чуждестранен колега, за цялостен принос.
- 2016г.- 1 български колега; 2 чуждестранни колеги, за цялостен принос; 1 НПО и 1 приложен Проект, за добри професионални практики.
- 2015г. - 5 български колеги.
- 2014г. – 4 български колеги; 4 чуждестранни колеги, за цялостен принос; 1 приложен проект – психотерапевтичен Фестивал.
- 2013г. – 2 приложни Проекта, за добри професионални практики.
- 2012г. – Членовете-основатели на БАППК!

Предизвикателство: Налагаше се УС да съвместява функциите и задачите на временна Комисия по организацията, по номинациите и по награждаването.

Възможност: Продължаване усъвършенстването и доразвиването на процедурите и критериите за номиниране и награждаване, с постепенно разграничаване на функциите на УС от тези на временните Комисии по организацията, номинациите и награждаването.

3. Продължихме с провеждането на Националните конференции на БАП на ежегоден принцип, със стремеж към ясна практическа насоченост и подпомагане осмислянето и реализацията на психотерапията като единна свободна професия. В тази връзка наблегнахме на отварянето на повече пространство за провеждане на теоретико-практически „рефлексивни“ панели, съставени от доклади, научни съобщения и резултати от проведени научни изследвания:

- 2017г. - Субектите в психотерапията – IX Национална конференция
- 2016г. - Идентичност и различия – VIII Национална конференция
- 2015г. - Терапевтичната ни практика – VII Национална конференция
- 2014г. - Предизвикателствата на личностовата проблематика – концептуализация и терапевтични подходи – VI Национална конференция
- 2013г. - Диалозите на психотерапията – V Национална конференция

Предизвикателство: Цената на тази устойчива периодичност на Националните конференции на БАП отново беше, че УС съвместяваше в тези моменти функциите и на Организационен комитет, и на Научна комисия по оценка на постъпилите предложения за работилници, семинари, лекции, панели и постер сесии, и на административно звено, за техническо обезпечаване на събитието.

Възможност: Избор на временни работни групи/комисии/комитети по организацията и провеждането на всяка отделна годишна Национална конференция на БАП.

4. Стартира и се утвърди периодичното издаване на Сборници текстове на БАП – със стремеж за издаване на два сборника годишно - един, съставен основно от материали и доклади изнесени на Националните конференции и един – тематичен сборник, чийто фокус обикновено се явява съпътстващ основната тема, зададена на Конференцията:

- 2017г. – Субектите в психотерапията
- 2017г. – Метаморфози на страданието
- 2016г. - Идентичност и различия
- 2016г. – Психотерапевтични подходи и практики

Предизвикателство: Цената на тази устойчива периодичност по отношение подготовката, отпечатването и издаването на сборниците беше, че УС отново съвместяваше в тези моменти и функциите на Научна комисия по отношение оценката на представените за публикуване текстове, и на Научна редакция, по отношение на одобрените за публикуване материали.

Възможност: Избор на достатъчна по размер и научно-професионална компетентност временна(и) научна комисия/съвет към БАП, ангажирана с оценката, подбора, редакцията (научна и техническа) и публикуването на научните текстове, статии и материали, предложени за включване в съответните сборници на БАП.

5. И при четирите описани дотук комплексни активности на БАП, УС трябваше да съумее да договори и осигури съответстваща на целите на събитието функционална зала(и), както и да предостави необходимата логистика – в това число – пренасяне, представяне и продажба на книжните издания на БАП, както и удовлетворителни условия за почивки и хранене (кейтеринг), с което изпълняваше временно и функциите на Административно-логистичен център.

Предизвикателство: Цената на тази устойчива периодичност на административното и логистично осигуряване на Общите събрания, на Деня на психотерапията, на Националните конференции на БАП и на представянето на поредния Сборник на БАП беше претоварването на УС с, до голяма степен, несвойствени задачи.

Възможност: Своевременно делегиране на дейностите по тези направления на членовете на съответно избраните временни работни групи/комисии/комитети към БАП, под координацията на УС, с очакване за по-активно включване особено на психотерапевтите от Регистъра на БАП.

6. Продължи редовното разглеждане на подадените до УС документи за редовно индивидуално, групово и асоциирано членство, както и редовното гласуване на предложените от Комисията по стандартите кандидати за вписване в Регистъра на психотерапевтите в България. За изтеклия период са били приети 39 редовни члена на БАП, три Групови члена – Българска асоциация по арт терапия, Българска асоциация по транзакционен анализ и Българска асоциация по логотерапия и екзистенцанализ, един асоцииран групов член – Българска асоциация по психоонкология и 25 психотерапевта са били вписани в Регистъра на БАП.

Предизвикателство: Към момента липсва формализирана процедура за Интегрирането на новоутвърдените Групови членове на БАП в организационния и научния живот на БАП.

Възможност: Предоставяне на възможност на всяка новоприета модалност/школа да организира отворено(и) събитие за членовете на БАП, насочено към представяне на метода и спецификите на неговият модел на разбиране на психичното функциониране и на терапевтичната работа.

7. Беше извършена и значителна по обем организационна работа по актуализация на членския състав на БАП, което не само обнови и актуализира конкретните лични и адресни данни на членовете на дружеството, но и се надявам, да е стимулирало всеки редовен индивидуален и групов член да преосмисли и потвърди своята съпричастност и принадлежност към целите, ценностите и етичните норми на БАП. Към този момент, м. април 2018г., след актуализацията на членството, в БАП членуват 118 редовни индивидуални члена, от които 68 са вписани в Националния регистър на психотерапевтите в Република България, 12 редовни групови члена, както и 1 асоцииран групов член.

За сравнение: към м. март 2013г. те са били съответно – 79 редовни индивидуални члена, от които 43 вписани в Регистъра на БАП и 9 редовни Групови члена.

8. Продължи работата по навременното обновяване на съдържанието на сайта на БАП, с акцент върху по-голямата му информативност и актуалност, особено по отношение на предстоящи обучения, семинари и конференции, планирани и провеждани както от страна на индивидуалните и груповите членове на асоциацията, така и от различните обучителни институти към БАП. Тази дейност невинаги беше лесно осъществима от членовете на УС, доколкото налагаше необходимостта от наличие на достатъчно технически компетентни членове на екипа. Понастоящем по сайта се работи активно, като стремежът е той да се превърне в по-добър инструмент за комуникация както с членовете на БАП, така и с интересувашите се потребители. Фейсбук страницата на БАП показва също значителна динамика - за една година имаме 1,561 последователи – от които 84% жени и 15 % мъже.

Възможност: Създаване на временен работен екип/комисия от компетентни колеги, директно отговарящ за поддръжката и актуализацията на интернет платформите на БАП, под координацията на УС.

9. За справяне с представения дотук многократно нараснал обем от административна, научно-публицистична и организационна работа, се наложи УС да провежда редовни присъствени работни заседания минимум веднъж месечно (преди отделните национални събития – и до три пъти месечно!), със задължителен кворум от минимум четири члена. Въпреки впечатляващата съпричастност на

целия екип, това сериозно претоварване водеше на моменти до оттегляне, пропуски в работата и чувство за незачетеност, при преживяване за лична свръхангажираност.

Възможност: Делегиране и децентрализиране на описаните дотук, до голяма степен неспецифични за УС организационни, научно-публицистични и административни дейности към отделни временни работни групи/комисии/комитети по съответните направления, под координацията на УС.

10. В резултат от нарастването на броя на редовните ежегодни събития организирани по линия на БАП, значително се увеличи и разнообразието на финансовите потоци/видовете финансови постъпления и видовете разходи на БАП.

Предизвикателство: Цената на това усилие за УС беше, че управлението и пряката отчетност на финансите остана основният недоразрешен проблем на УС.

Отсъствието на съпричастен и отдаден ковчезник само допълнително задълбочи това положение на нещата.

Свободното боравене с наличните пари в каса за все по-разнообразните оперативни цели на организацията, често свързани с необходимостта от плащане „в брой“, без надлежни счетоводни документи, готовността за събиране на членски внос и такса регистър „на място“, както и събирането „на ръка“ на средствата от продажбата на книги и от такса принос, създадоха значителни затруднения, що се отнася до формализирането както на приходите, така и на направените разходи.

Възможност: Предвид значителното интензифициране и диверсифициране на дейностите на БАП, както и на паричните постъпления и разходи, предлагаме всички плащания занапред да се извършват по банков път, на банковата сметка на асоциацията или да се оформят като договори за дарение.

4) Продължихме процеса на утвърждаване на равнопоставеността между отделните членове и отделните школи/модалности в БАП.

Нарастващата професионално-организационна самостоятелност и активност на отделните групови членове на асоциацията постави пред УС необходимостта от преосмисляне и преформулиране на основните характеристики на обединяващите и представителните (umbrella) функции БАП.

Според нас, в последните години протича критичен процес на трансформация на досегашната, по-скоро имплицитно саморазбираща се роля и функция на БАП, като **изразител на Психотерапията** в България, чрез превръщането ѝ все повече в **обединител и представител на Психотерапиите в България**, което отговаря много по-пълно и на нейните формално заявени цели.

За да отвори пространство за разгръщането и осмислянето на този процес, УС организираше и използваше активно и целенасочено всеки един от описаните по-горе общи форуми на БАП за проблематизиране и дискутиране на все още неизяснените и потенциално конфликтни аспекти на нашата принадлежност(и), като професионалисти, едновременно както към психотерапията, като единна професия, така и към отделните школи, парадигми, институти и обучители, които я представляват.

Предизвикателство: Този диалогичен подход на устойчиво поставяне на принадлежността и професионалната ни идентичност под въпрос се оказва значително предизвикателство към обединяващата и формално-регламентиращата роля/функция на БАП спрямо своите редовни индивидуални и групови членове, поради осезаемите различия (стигащи на моменти и до открито противопоставяне) между отделните обучители и модалности.

Възможност: В тази връзка стартирахме процес на диалог за взаимно опознаване и осъществяване между Обучителните програми на отделните Институти към различните психотерапевтични Модалности, със стремеж да се създаде единен Регистър на Обучителните институти/институции към БАП, като предвестник на бъдещия процес на единна акредитация посредством единни съдържателни стандарти за обучение, който се надяваме следващият УС да продължи.

- 5) Очакваме, че акцентът който поставихме през този (и предишния) мандат върху вътрешните организационни процеси в асоциацията е подготвил в по-голяма степен БАП за предстоящия процес на „външна“ интеграция и регламентация (приемане на Закон за психотерапията и активизиране на временните работни групи за междуинституционални „връзки и взаимодействие“), която задача, през този мандат, остана в режим на "активно изчакване" - (бяха осъществени отделни разговори и телевизионни участия, тематизиращи мястото и ролята на БАП, както и на Закона за психотерапията, в пространството на психично-здравната и социално-психологичната помощ).

Предизвикателство: Дали в резултат на положените и от нас, в продължение на два мандата, усилия, вътрешният идентитет и съпричастността както на индивидуалните членове, така и на модалностите в БАП, са стигнали степен на динамична стабилност, която да гарантира конструктивността на предстоящата „външна“ регулация и промяна, каквато ще бъде законовата регламентация на психотерапевтичната дейност като единна, самостоятелна професия, предстои да разберем.

Възможност: Макар и с моменти на известно колебание, нашият УС упорито се стремеше да работи за постигането на тази цел и очакваме новият УС да продължи това усилие, вече по посока и на правната и законовата регламентация на професията.

II. Обобщение:

През изтеклия мандат УС вложи усилията си главно по посока стимулиране и активизиране на професионалния обмен и диалог както в рамките на БАП, така и на равнището на отделните школи и модалности. Стремяхме се да подпомогнем този процес чрез инициативи и организационна работа както на нивото на **споделения практически опит** – чрез провеждане на ежегодни Национални конференции и чрез издаване на Сборници текстове на БАП два пъти годишно, така и на нивото на **споделения обучителен процес** и на съдържателните аспекти на обучителните подходи и стандарти – чрез стартиране на процес на изготвяне на единен регистър на обучителните институти към асоциацията.

Произтеклият от тези инициативи значителен обем допълнителна организационно-административна, финансово-счетоводна и научно-публицистична ангажираност на УС се оказва същинско предизвикателство за нас и затова ми се иска да нарека този мандат „епичен“, и да отбележа, че извършването на този непосилен обем работа стана възможно единствено поради изключителната доброволна отдаденост и ангажираност на всеки един член на екипа ни. Благодаря на всички тях за съвместността, дори и в несъгласията.

На базата на този изстрадан опит, считаме че за всяка една от така разгърналите се активности на БАП трябва да бъдат регламентирани за в бъдеще (избирани на ОС и/или ad hoc, по инициатива на УС) временни работни групи/комисии/комитети, които да планират, координират и осъществяват отделните задачи в тези направления – например:

За провеждането на Конференциите: 1. Организационен комитет, 2. Комисия по научната програма и 3. Административен екип (вкл. стажанти и доброволци);

За подготовката и издаването на Сборниците: 1. Научна комисия, 2. Научни редактори и 3. Редактор(и);

За отбелязването Деня на психотерапията: 1. Организационен комитет, 2. Комисия по номинациите и награждаването и 3. Административен екип (вкл. стажанти и доброволци);

За финансово-счетоводната дейност: 1. Ковчезник, който да има и желанието, и компетентностите, които да му позволят да изпълнява тази функция и 2. Комисия по финансите – която да подпомогне изготвянето и прилагането на Финансов правилник на БАП.

Тези разделения и наименования на функции и комисии са само примерни, но се стремят да отразят значителната комплексност на описаните по-горе задачи, с които се сблъскахме през този мандат, както и да наблегнат на неотложната необходимост бъдещият УС да се отбремени от тези, до голяма степен, несвойствени задачи и дейности, нещо, за което аз не си дадох достатъчно ясна сметка по време на нашия избран период.

За част от тези дейности, особено за онези, изискващи специфична компетентност и умения, бъдещият УС би могъл да помисли и за възможно заплащане на труда, положен от ангажираните се колеги.

III. Перспективи:

1. Очакваме приемственост по отношение на отбелязването на Деня на психотерапията, както и на Националните конференции и на периодичното издаване на Сборниците текстове на БАП, като честотата на тяхното бъдещо осъществяване трябва да зависи от конкретната преценка на бъдещият УС.
2. Очакваме продължаване на инициативата за изготвяне на единен Регистър на обучителните институти към БАП, основан на единни критерии и стандарти за обучение и атестиране, като преход към бъдещото законово стандартизиране, регламентиране и сертифициране на обучителната и тренинговата дейност към БАП.
3. Очакваме засилване на взаимодействието и активизиране на работата по посока на законодателната инициатива и правната регламентация на психотерапията като самостоятелна, регулирана от Закон, професия.
4. В тази връзка, препоръчваме и стимулиране актуализирането на работните ad hoc групи за контакт и взаимодействие с МЗ, МОН, МТСП, ДАЗД, Университетите, Неправителствените организации (вкл. пациентски) и др., явяващи се естествени партньори на БАП в осъществяването на целите и задачите ѝ.
5. На основата на опита си дотук, считаме за целесъобразно осъществяването и на редица промени в устава на БАП:
  - a. Подкрепа на необходимостта от вписване в съда на приетите през 2013 година промени в чл. 2 от Устава на БАП, гласувани на ОС от 20.04.2013г., определящи БАП като организация в обществена полза.
  - b. Промяна на процедурата за свикване на редовно ОС – преформулиране на чл. 11, ал. (2).

- с. Промяна в устава по посока на възможността за избор на УС като цялостен екип – преформулиране на чл. 15, ал. (3).

Изготвил:

Димо Станчев

Председател на УС на
БАП